

## **OBRAZLOŽENJE**

### **Prijedloga odluke o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja**

#### **I. PRAVNI TEMELJ**

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja sadržano je u članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 1/21 – pročišćeni tekst) kojim je propisano da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

#### **II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA I SVRHA KOJA SE UREĐUJU ODLUKOM**

Kod svog inicijalnog uvođenja 2016. godine mjera roditelj odgojitelj nije bila dobro definirana u smislu mjerljivih ciljeva, od utjecaja na demografska kretanja, do kratkoročnih i dugoročnih učinaka na korisnike, posebno djecu vrtičke dobi i položaj žena korisnica na tržištu rada, izloženost riziku siromaštva i druge vezane socijalne učinke.

Demografski ishod mjere namijenjen roditeljima koji imaju troje i više djece nije opravdao ulaganja. U razdoblju od 2016. - 2020. u Gradu Zagrebu je broj treće i više rođene djece porastao za 236, dok je ukupan broj živorođene djece u istom razdoblju pao za 255. S druge strane, porast broja stanovnika u Zagrebu je prema podacima Ureda za demografiju u periodu 2011. – 2020. u uzlaznom trendu. Novi popis stanovništva iz ove godine također pokazuje da je Grad Zagreb u proteklih 10 godina dobio 18 768 stanovnika. Drugim riječima, porast broja stanovnika u Gradu Zagrebu posljedica je prvenstveno migracija.

Dalje, primjenom mjere roditelj odgojitelj djeca korisnika koja su u ranoj i predškolskoj dobi nemaju mogućnost pohađanja dječjih vrtića, a pravo na priuštiv i kvalitetan institucionalni odgoj i obrazovanje za svu djecu rane dobi smanjuje društvene nejednakosti i kasniji rizik od siromaštva i socijalne isključenosti. Također, zbog dugogodišnjeg izbivanja žena s tržišta rada mjera dovodi u pitanje njihovu ekonomsku neovisnost te ih čini podložnijima siromaštvu u starosti. Mogućnost dugotrajnog korištenja mjere do 15 godina života najmlađeg djeteta, otežava reintegraciju žena, kao većinskih korisnica mjere, na tržište rada, povećava stopu rizika od siromaštva za nju i obitelj i negativno utječe na visinu njihovih budućih prihoda, a onda i visinu mirovina.

Na kraju, financijski iznos utrošen na mjeru mogao je biti pravednije raspodijeljen za svu djecu grada Zagreba. Na mjeru roditelj odgojitelj je od 2016. do 2021. utrošena 1,8 milijarda kuna. Prve godine za mjeru je izdvojen 21 milijun kuna, a 2021. bit će potrebno 528 milijuna kuna, odnosno gotovo 44 milijuna kuna mjesečno. Sredstva do sada utrošena za mjeru dostatna su za izgradnju 27 vrtića, od čega bi imali koristi svi roditelji, uključujući roditelje s manje djece, ali i roditelji s više djece koji se nisu uključili u mjeru. Proračunskim izdvajanjima u povećanje institucionalnih kapaciteta postigao bi se nediskriminatorni pristup prema kojem sva djeca imaju pravo na priuštiv i kvalitetan vrtić.

Zaključno, mjera "roditelj odgojitelj" je proizvela iznimno visok financijski trošak, a mali ili dvojen demografski učinak, što znači da nije opravdala svrhu. Istovremeno, imala je negativan učinak na uključenost žena u tržište rada i djece u predškolski odgoj. Stoga predloženim izmjenama korisnicima kojima je dijete za koje se koristi mjeru navršilo 7 godina prestaje novčana potpora s 30. travnja 2022., ali im se otvara mogućnost zaposlenja po stupanju izmjena na snagu i istovremenog primanja naknade do 30. travnja 2022. Korisnicima kojima je dijete za koje koriste mjeru mlađe od 7 godina, od 1. svibnja 2022. mjesečna naknada se smanjuje na 1.000,00 kn, ali im se otvara mogućnost zaposlenja po stupanju izmjena na snagu i istovremenog primanja naknade do sedme godine djeteta za koje se koristi mjeru te omogućuje upis djece u dobi od 3 - 6 godina u vrtić.

Donošenje Odluke o novčanoj pomoći za opremu novorođenog djeteta predlaže se po **hitnom postupku** kako bi se započelo s njezinom primjenom u skladu s predloženim Proračunom Grada Zagreba, a imajući na umu fiskalne kapacitete Grada Zagreba pri čemu se vodilo računa o dugoročnoj i kratkoročnoj održivosti proračunskih sredstava.

#### **III. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE OVE ODLUKE**

Za provođenje predložene Odluke o izmjenama Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja sredstva su osigurana u Proračunu Grada Zagreba za 2021. i projekcijama za 2022. i 2023. godinu.

#### **IV. OBRAZLOŽENJE ODREĐABA PRIJEDLOGA ODLUKE**

**Člankom 1.** uređeno je kako se u Odluci o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja (Službeni glasnik Grada Zagreba 10/18 i 20/21) u članku 7. stavku 1. alineja 1. mijenja i glasi: „- posljednjeg dana u mjesecu u kojem je dijete za koje je ostvarena novčana pomoć navršilo 7 godina;“. Također alineja 2. mijenja se i glasi: „- posljednjeg dana u mjesecu u kojem je objavljeno prebivalište ili u kojem je evidentiran privremeni odlazak iz Republike Hrvatske korisnika ili djeteta za koje se ostvaruje novčana pomoć;“. Alineja 5. mijenja se i glasi: „- posljednjeg dana u mjesecu u kojem su dijete za koje je ostvarena novčana pomoć i ostala djeca mlađa od tri godine upisana u redoviti program predškolskog odgoja i obrazovanja;“. Alineja 7. briše se, a na kraju dosadašnje alineje 8. koja postaje alineja 7. točka sa zarezom se zamjenjuje točkom, a alineja 9. briše se.

**Člankom 2.** utvrđeno je kako će se korisnicima novčane pomoći koji su novčanu pomoć ostvarili do stupanja na snagu ove odluke, novčana pomoć isplaćivati mjesečno u iznosu od 1.000,00 kuna neto. Korisnicima novčane pomoći čije je dijete za koje je ostvarena novčana pomoć, do stupanja na snagu ove odluke, navršilo 7 godina, novčana pomoć prestaje stupanjem na snagu ove odluke.

**Člankom 3.** utvrđeno je kako će ova odluka stupiti na snagu 1. svibnja 2022. osim članka 1. stavka 6. ove odluke koji stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Grada Zagreba, što je sukladno članku 120. stavku 2. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/09, 6/13, 7/14, 24/16-ispr., 2/17, 9/17-pročišćeni tekst, 13/18, 20/18-ispr., 2/19,8/21,11/21-pročišćeni tekst i 17/21-ispr.), kojim je propisano da odluke i drugi opći akti stupaju na snagu najranije osmoga dana od dana objave.